

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' - ΤΟΜΟΣ ΙΑ' - ΕΤΟΣ 21
 Συνδρομή 'Εσωτερικού δρ. 16
 Συνδρομή 'Εξωτερικού φρ. 20

ΔΙΕΥΘ. ΕΚΔΟΤΗΣ : ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ
 ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Σωκράτους αρ.2
 Και οδός Κοραή αριθ 5

ΤΑ ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ ΚΑΙ Η ΔΙ' ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

(συνέχ. ἴδε προηγ. φύλλον)

Χάριν περιεργείας και προς επιβεβαίωσιν τῶν γραφομένων μας ποραθέτομεν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἰδρύματος, ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐπιγραφῆς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τὸν 20ὸν στίχον, ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

« Ἀπαρχὴν δε διδοῦν τὸν μέλλοντα θεραπεύεσθαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μὴ ἔλαττον τοῦ ἐννεαβόλου δοκίμου ἀργυρίου και ἐμβάλλειν εἰς τὸν θησαυρόν, παριόντος τοῦ νεωκόρου. »

Ἔτι περιεργος και πειστικὴ περὶ τῆς θείας ἀρωγῆς εἶναι και ἡ ἐν τῇ αὐτῇ Ἐφημερίδι τοῦ 1891 δημοσιευθεῖσα ἐπιγραφή, ἣν φέρει ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Ἀθηναῖοι στεφανοῦσι τὸν Ἀμφιάραον διὰ χρυσοῦ στεφάνου.

« Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς καλῶς ἐπιμελεῖται τῶν ἀφικνουμένων Ἀθηναίων εἰς τὸ Ἱερὸν ἐφ' ὑγείᾳ και σωτηρίᾳ πάντων τῶν ἐν τῇ χώρῃ και πα τοὺς δὲ ἐπιμελητὰς ἀνειπόντας τὰ ἐψηφισμένα τῷ Δήμῳ ἐν Ναῷ Ἱερῷ ἀναθεῖναι τὸν στέφανον τῷ Θεῷ, ἐφ' ὑγείᾳ και σωτηρίᾳ τοῦ Δήμου, τῶν Ἀθηναίων και παίδων και γυναικῶν και τῶν ἐν τῇ χώρῃ πάντων. »

Και ὁ Πανσανίας ἀναφέρει:

« Κριτὸς θύσαντες και τὸ δέγμα ὑποστρωσάμενοι καθεύδουσιν ἀναμένοντες δῆλωσιν ὄνειρατος. »

Ἦσαν λοιπὸν πάντα ταῦτα δι' ἀπατηλοῦς σκοποῦς, διαφημίσεις και εἰρωνίας ἢ διὰ πραγματικὴν θέλαν μεσολάβησιν ;

Και ὁ Πανσανίας οὐτως περιγράφει τὸ μυστηριωδέστερον και παραδοξότερον Ἀσκληπιεῖον τοῦ Τροφωνίου Ἄντρου.

« Ἐν πρώτοις πλησιάζομεν πρὸς τὴν κεντρικὴν εἴσοδον τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀμφιαράου. Μόλις εἰσερχόμενοι, ἀπατῶμεν πηγὴν ὕδατος διαυ-

γεσίτην και παρλάζουσιν μεταξύ δύο ὄραιων πλατάνων. Βλέπομεν πάσχοντας ἱκέτας ἐξερχομένους τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκ τοῦ Ναοῦ, ἄλλους τρέχοντας και ἄλλους ὑποβασταζομένους ὑπὸ ἱερέων, περαιώσαντας τὴν νενομισμένην θεραπείαν τῶν. Καὶ οἱ μὲν ζωηρότεροι ἔρχονται ἀπ' εὐθείας πλησίον τῆς μεγάλης κρήνης· παραιτηροῦμεν δὲ μετὰ πόσης προθυμίας ρίπτουσιν ὄλοι ἐντὸς ταύτης ἐν ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν νόμισμα, μὴ ἔλαττον ἐννεαβόλου δοκίμου ἀργύρου. Φθάνομεν ἤδη ἐντὸς τοῦ περιβόλου. Ἐνταῦθα ἀξιοθαύμαστοι εἶναι οἱ μεγαλοπρεπεῖς και ὄρατοι βωμοί, οἵτινες κατὰ πᾶν βῆμα εὐρίσκονται ἐνώπιον ἡμῶν Ἰδοῦ μεταξύ τούτων ὁ βωμὸς τῆς Παιωνίας Ἀθηνᾶς, ὁ τῆς Ἰασοῦς, τῆς Ὑγείας, τῆς Πανακείας και τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο γίνονται δεκτοὶ οἱ ἀσθενεῖς, ἀφοῦ καλῶς ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἱερέων ἰατρῶν. Ἀμέσως δὲ ἔπειτα ὑποβάλλονται εἰς εἰδικὴν και αὐστηρὰν καθαριότητα. Ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰσῆλθον πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ κατάστημα, μόλις πρὸ ὀλίγου ἐπεράτωσαν τὴν τριήμερον νηστείαν τῶν και ἤδη ἐτοιμάζονται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἰδίας θεραπείας. Ἄλλοι ἐκεῖ πλησίον θυσιάζουσι διάφορα ζῶα. Οὗτοι μετὰ τὴν θυσίαν θά λάβωσι τὸ δέγμα τοῦ νεωσιτὸς σφαγέντος θύματος τῶν και θά κατακλιθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ, ὅπως βαθέως κοιμηθῶν, ἀναμένοντες τὴν δῆλωσιν τοῦ λαματικοῦ ὄνειρου... »

Ὡσαύτως περὶ τοῦ ἐξυγιαντηρίου τῆς Τιθορέας, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀρχαγέτου Ἀσκληπιοῦ, ἐν Φωκίδι, γράφει :

« Ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Ἀσκληπιείου τούτου συναντῶμεν ἄπειρον πλῆθος ἀνθρώπων, προχωροῦντες δὲ βλέπομεν διαφόρους κατοι-

κίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων διαμένουν οἱ ἰδίως τρώφιμοι πάσχοντες, νοσηλευόμενοι ἐκεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ εὐρίσκειται ὄραϊον μαρμαρίνον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δεξιόθεν δ' αὐτοῦ ὄραϊα μαρμαρίνη κλίνη, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατεκλίνοντο ἄρρωστοι.

Ἐντὸς τοῦ ἀπεράντου τούτου περιβόλου βαδίζοντες, ἀπαντῶμεν καὶ παράδοξον συνδυασμὸν δύο, ὅπως διαφόρων πρὸς ἀλλήλας, ἰατρικῶν θεοτήτων, τῆς μεγάλης Ἀλυπτίας θεᾶς Ἴσιδος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀμφότεροι οὗτοι ἠνωμένοι ἐλατρεύοντο ὑπὸ τῶν θνητῶν ἐντὸς μεγαλοπρεπῶς καὶ ὑπογείου ἀδύτου Ἱεροῦ, φέροντος τὸ ὄνομα τῆς Ἀλυπτίας θεᾶς. Εἰς τὴν μυστηριώδη ταύτην τῆς Ἴσιδος κρύπτῃ οὐδείς ὑγιῶς ἔχων ἐπιτρέπεται νὰ εἰσδύσῃ, ἀλλὰ μόνον οἱ πάσχοντες, ὅσους ἡ θεὰ ἠδύδοκει νὰ καλέσῃ πλησίον τῆς δι' ὀνείρων. Οἱ λοιποὶ ρίπτουν περίφοβοι ἐντὸς αὐτῆς ἐκ τῶν ἄνω τὰ θνῆσζόμενα ζῶα των, κρεμῶντες ταῦτα διὰ τελαμώνων καὶ ἀπέρχονται ταχέως ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ τολμοῦν οὔτε τὴν κεφαλὴν των νὰ στρέψωσι πρὸς τὴν μυστηριώδη κρύπτῃν, διότι ἐθεωρεῖτο βέβηλος ὁ ἐκβιάζων τὴν εἰσόδον αὐτῆς. Διηγούνται δὲ τρομερὰ πράγματα δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐτόλμησαν ν' ἀτενίσωσιν ἐντὸς.

Τοιαῦτα γράφει ὁ ἱστορικὸς Πανσανίας περὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν Ἀσκληπιείων.

Ἄς ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὸ ἕτερον μυστηριώδες τέμενος τοῦ Τροφωνίου ἄντρον, ἐν Λεβαδείᾳ, οὔτινος προηγείται τὸ μαγευτικὸν καὶ πλήρες φυσικῶν ἀρωμάτων σύσκιον καὶ πυκνὸν ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου ἄλσος. Ἐκεῖ πλησίον ῥεεῖ μεγαλοπρεπῶς κυλιόμενος καὶ παφλάζων ποταμός, Ἐρκυνα, μὲ χαριεστάτην μυθολογικὴν παράδοσιν. Εἰς τὴν κατάφρτον ὄχθην τοῦ ποταμοῦ τούτου ἐπύρχει σπήλαιον ἀπεράντον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκειται ὑπὸ μορφῇ ἀγάλματος τὴν κόρην Ἐρκυναν ἔχουσαν Χῆνα ἐν ταῖς χερσίν. Ἐντὸς τῶν πρώτων στοῶν ὑπάρχονσι δύο ἀγάλματα ὄρθια, κρατοῦντα σκήπτρα καὶ φέροντα δύο μεγάλους ὄφεις περιελιγμένους. Παριστώσι ταῦτα τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ τὴν κόρην αὐτοῦ Ὑγίαν.

Ἐκεῖθεν ἐξερχόμενοι εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος, εὐρίσκομεν ναὸν μὲ ἕτερον ὄραϊον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἔργον διάσημον τοῦ Πραξιτέλους. Ἀνερχόμενοι δὲ τὴν κλίμακα τοῦ Μαντείου, βλέπομεν περίξ ἡμῶν καὶ ἄλλους περικαλλεῖς ναοὺς καὶ ἀγάλματα ἐντὸς τοῦ ἰδίου περιβόλου.

Ἡ ἱερὰ θεραπεία ἐν τῷ μυστηριώδει τούτῳ ἄντρον τοῦ Τροφωνείου ἐγένετο ὡς ἀκολούθως, κατὰ τὴν γραφικωτάτην τοῦ Πανσανίου περιγραφὴν, ὡς ἔξῃς :

«Ὁ προσερχόμενος πρὸς τὴν ἰκέτης τοποθετεῖται πρῶτον ἐπὶ τινας ἡμέρας ἐντὸς μικροῦ οἰκήματος, ὅπερ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἀγαθοδαίμονα καὶ τὴν Ἀγαθὴν τέχνην. Ἐκεῖ

ὑποβάλλεται εἰς ἀδοτηρὰν καθαρότητα καὶ διαίταν ἀπολύτως ὑγιεινὴν, λαμβάνων καθ' ἑκάστην θερμὰ λουτρά. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διατρέφεται ἐκ τοῦ κρέατος τῶν θνῆσζόμενων ζῶων πρὸς τιμὴν τῶν διαφορῶν τοῦ ἄλσους θεῶν. Πρὸ ἐνὸς ἐκάστου τῶν σφαζομένων τούτων ζῶων ἵσταται μάντις ἱερεὺς, ὅστις ἐξετάζει πρότερον μετὰ προσοχῆς τὴν ποιότητα αὐτῶν καὶ προλέγει εἰς τὸν ἰκέτην, ἂν ὁ Θεὸς Τροφῶνιος θέλει τὸν δεχθῆν εὐμενῶς ἢ ὄχι. Ὡσαύτως κατὰ τὴν πρώτην νύκτα σφάζεται καὶ ἄλλος κριὸς, ἐκ τῆς ἐξετάσεως μόνον τῶν σπλάγγων τοῦ ὁποίου διαβιβαιοῦνται περὶ τῆς μελλούσης ὑποδοχῆς καὶ ἂν πρέπη νὰ κατέλθῃ ἐντὸς τοῦ

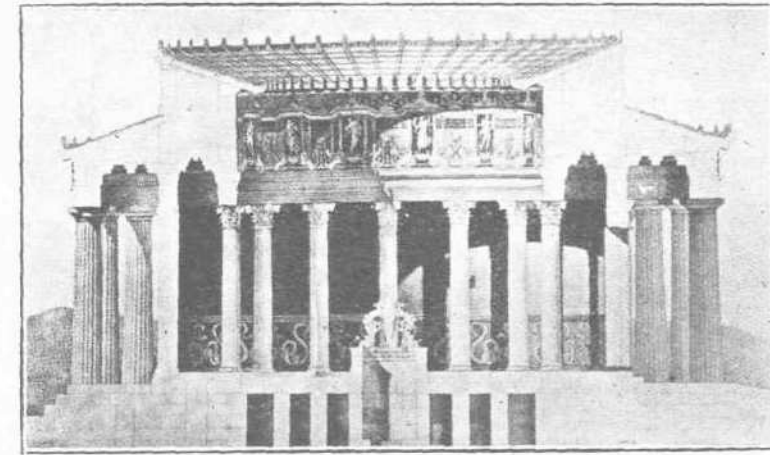

Τὸ ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις ἄγαλμα τῆς Ὑγίαιας.

ἄντρον. Ὁδηγεῖται ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς δύο ἄλλας πηγὰς, τῆς Ἀθήνης καὶ τῆς Μνημοσύνης καλουμένας, ὅποθεν πίνει ἀφθόνως ὕδωρ, ὅπως λησμονήσῃ τὰ κατατρέχοντα αὐτὸν κακὰ καὶ ὅπως ἐνθυμηθῇ διὰ βίον ὅσα μέλλει νὰ ἴδῃ, ὅταν θὰ καταβῇ εἰς τὸ Μαντεῖον.

Κατόπιν ἐπιδεικνύεται αὐτῷ ἀρχαῖον ἄγαλμα, τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου μόνον οἱ κατερχόμενοι τὸν Τροφώνιον ἐπιτρέπεται ν' ἀτενίσωσιν. Ἐκεῖ ἐμπροσθεν τοῦ ἀγάλματος προσεγγίζεται ἐδλαβῶς. Καὶ εἶτα ἀφοῦ τῷ φορέσῃν λευκὸν λινὸν χιτῶνα μὲ ταινίας καὶ ζώνας, ὡς καὶ πέδιλα ἐγχόρια, προχωρεῖ μὲ θάρρος πρὸς τὸ Μαντεῖον.

Τὸ Μαντεῖον εὐρισκόμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐν μέσῳ τοῦ ἄλσους περιβάλλεται ὑπὸ

Ἡ Θέλος. Θυμῆλν ἢ Ἀδατος.

τοίχου λευκοῦ, ὕψους δύο πήχεων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχοντι ὀβελίσκοι χάλκινοι σχηματίζοντες θύρας. Διὰ μέσου μίας τῶν θυρῶν τούτων εἰσέρχεται ὁ πάσχων καὶ ἐκεῖ εὐρίσκει χάσμα γῆς, τεχνικώτατα ἀκοδομημένον καὶ ὁμοίον πρὸς κλίβανον.

Τότε οἱ ἱερεῖς προσκομίζουσι στενὴν κλίμακα, δι' ἧς ὁ ἰκέτης κατέρχεται συσφιγμένος μέχρι τοῦ πυθμένος τοῦ χάσματος, ὅπου ὑπάρχει μετὰ τῶν τοίχων καὶ ἐδάφους ἕτερα ὀπή στενὴ, δύο σπιθαμῶν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας εἰσάγει βαθμῶν καὶ διὰ τῆς βίας τοὺς πόδας μέχρι τῶν γονάτων καὶ τῆς κοιλίας, κρατῶν διὰ τῶν χειρῶν πολλοὺς πλακοῦντας. Μετ' ὀλίγον δὲ χάνεται ἐντὸς, ὡς εἰς δίνην ὕδατος. Ποῦ φθάνει καὶ πῶς εὐρίσκειται ἐκεῖ διατελεῖ ἔτι μυστήριον.

Ἐν τούτοις φαίνεται, ὅτι εἰς τὰ βάθη ἐκεῖνα, διὰ τρόπου μυστηριώδους καὶ ἀκαταλήπτου δέχεται τοῦ Θεοῦ τὴν ἀντίληψιν καὶ θεραπείαν. Ἄλλοι ὅμως δὲν ἐπιτυγχάνουσι ταύτης διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου. Ἄλλοι βλέπουν τὸν Θεὸν ἀπ' εὐθείας, ἄλλοι δὲ ἀκούουν μόνον τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Ἐκεῖνο, ὅμως ὅπερ δὲν ἠδύνατο κανεῖς των νὰ ἀποφύγῃ, ἦτο ἡ συνάντησις ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ τοῦ χάσματος, διαφορῶν ζῶων, ὄψεων ἰδίως καὶ ἄλλων εἰδῶν δαιμονίων. Ταῦτα ὅμως ἠδύνατο νὰ ἐξευμενήσῃ καὶ καταστήσῃ ἀκίνδυνα διὰ τῶν γλυκισμάτων, ἅτινα, ὡς προείπομεν, ἐκρίται εἰς τὰς χεῖρας του.

Τέλος ἀνέρχεται πρὸς τὴν ἐπάνω, ὅπου τὸν ἀναμένουν οἱ ἱερεῖς οὔτινες καὶ τὸν ἀναβιβάζουν ἀπὸ τοῦ ἀδύτου καὶ τὸν καθίζουσι ἐπ' ἑθρόνον, ὀνομαζομένου τῆς Μνημοσύνης. Τότε τὸν ἐρωτοῦσι τί εἶδε καὶ τί ἤκουσεν. Μετὰ τοῦτο τὸν παραδίδουσι εἰς τοὺς συνοδεύοντας αὐτὸν οἰκίους του, οἵτινες τὸν φέρουν πάλιν εἰς τὸ οἶκημα τοῦ Ἀγαθοδαίμονος. Ἐν τελείᾳ παραζάλη διατελοῦντα, ὅπου ἐπανακτῶν τὰς διανοητικὰς του δυνάμεις.

Ταῦτα ἀναφέρει πιστῶς ὁ Πανσανίας περὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης ἱεροτελεστίας, εἰς ἣν φαίνεται ὑπεβλήθη καὶ ὁ ἴδιος. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει, ὅτι ὅσοι κατήρχοντο εἰς τὸν Τροφώνιον τὸ ἱερὸν καὶ τρομερὸν χάσμα δὲν ἐγέλων καθ' ὅλον τὸν βίον των πλέον. Ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀρχαία γνωστὴ παροιμία, εἰς Τροφωνίου μαντεύεται, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῶν ἀγέλαιων καὶ αἰωνίως συνωφρυνόμενων ἀνθρώπων.

Ταῦτα λοιπὸν μᾶς μανθάνει ὁ πολύτιμος οὗτος τῆς ἀρχαιότητος ἱστορικὸς καὶ ὁδηγὸς τῶν ἀρχαίων ἐθίμων καὶ μυστηρίων, ἔξ οὗ ἀποκαλύπτεται περιτρώως, ὅτι ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν ἐπεζητεῖτο διὰ τῆς ἐγκοιμήσεως, διὰ τῆς μαντείας καὶ τῆς ψυχολογικῆς διεγέρσεως, τῆς ὑποβολῆς καὶ ἀδθυποβολῆς, μυστηριώδως πῶς καὶ προσφυλακτικῶς. ὅπως μὴ μεταδίδονται εἰς τὸ κοινὸν τὰ μέσα τῆς ὑπερφυσικῆς των ταύτης μετὰ τῶν θεῶν ἐπικοινωνίας. Καθόσον, ὡς φανερόν, ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πάλαι ὁ πνευματισμὸς ἦτο οὐ μόνον γνωστὸς τοῖς πολλοῖς ἀλλ' ἐξησθεῖτο ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν μεμνημένων εἰς μεγάλην κλίμακα. Πάντες δὲ οἱ μεγάλοι καὶ πεπαιδευμένοι ἦσαν ἐν πλήρει γνώσει αὐτοῦ καὶ ἀπεδέχοντο τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ πορίσματά του καὶ ὁσάκις καὶ οὔτοι ἐλίμβανον ἀνάγκην αὐτοῦ, συμμετεῖχον, λαμβάνοντες μέρος εἰς ὅλας τὰς διατυπώσεις.

Αἱ σπουδαιότεραι ἀπόκρυφοὶ λειτουργίαι τῶν ἱδρυμάτων τούτων, ἰδίᾳ αἱ ἐγκοιμήσεις καὶ αἱ μετὰ τῶν θεῶν ἐπικοινωνίαι τῶν ἀρρώστων καὶ ἱερέων ἐγένοντο ἐν τοῖς Θύλοις, Ἀδύτοις Κρύπταις ἢ Ἀβάτοις λεγομένοις, ἐφ' ὧν θὰ περιγράψωμεν ἐν ὀλίγοις δύο, τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἐπιδαύρου, τῶν ὁποίων τὰς εἰκόνας ἐδημοσιεύσαμεν ὡς μᾶλλον ἐνδιαφερούσας ἡμᾶς.

Ἐπὶ τοῦ βορείου μέρους τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἀκριβῶς ἄνωθι τοῦ Στωϊκοῦ Οἴ

Ὁ Θεάνθρωπος ὁπότε εἰς τὸν κόσμον ἐπεφάνη
ζόφος πανταχοῦ ἠπλοῦτο, κακοήθεια καὶ πλάνη.

Ἄπασα ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας
διετέλει πλανωμένη, ἐμπλεως πάσης κακίας.

Ἄνδρες δόλιοι καὶ πλάνοι, ὁπαδοὶ τῆς ἀθείας,
καθωδήγουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς βυθὸν πανωλεθρίας.

Ὅθεν ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὅπως ἄρη τὴν κακίαν
καὶ ἐλκύσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀγνήν θεογνωσίαν,

Ἐξελέξατο ἐν πρώτοις δυοκαίδεξ' ἀγραμμάτους,
εὐτελεῖς τε καὶ ἀσήμους κ' ἐντελῶς ἀμαθεσιτάτους,

Ἀναδείξας ὑπερσόφους μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους
καὶ εὐμένειαν καὶ χάριν ἴσην παρασχὼν εἰς ὅλους.

Καὶ δὴ τούτους ἀποστέλλει πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου
να διδάξωσι τὸν κόσμον ἐντολῇ τοῦ Αἰωνίου.

Τούτων οὖν ἀνὰ τὰ ἔθνη ἐν σπουδῇ διατρεχόντων,
καὶ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας πανταχοῦ διαδιδόντων,

Ἐσοβήθη πᾶσα πλάνη εἰδεχθοῦς πολυθείας,
καὶ ἐπέλαμψεν ἡ χάρις πανοικτιρμοнос θρησκείας.

Ἐφριξαν ομάδες πλάνων Ἀποστόλων διδασκόντων,
καὶ ἐσίγησαν οἱ μάντις, τῶν μαντείων ἐκλιπόντων.

Ἦρθησαν βωμοὶ εἰδώλων καὶ θεοστρυγεῖς θυσίαι,
καὶ ἰδρῶθη Ἐκκλησία καὶ πνευματικαὶ λατρεῖαι.

Κατηργήθη ἡ δουλεία κ' ἐκηρύχθη ἡ ἰσότης,
ἤρθ' ἡ σωματεμπορία κ' ἐτιμήθ' ἡ ἀνθρωπότης.

Τούτων δὲ καταργηθέντων μετεβλήθη πᾶς ὁ κόσμος
ἐλαμπρόνθη πᾶσα πόλις καὶ ἐπλήθην οἶος κόσμος!

Μετεδίδοτο γὰρ πᾶσι δόγμα τὸ σεπτὸν καὶ θεῖον
καὶ ὠδήγει τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀγνὰ ἦθη καὶ βίον.

Γηγενῶν χαίροντα πλήθη ἠγκαλιζόντο ἐκθύμως
τὴν οὐράνιον θρησκείαν, ἣν ἐζητοῦν ὁμοθύμως

Χ. Κ. Μακροῦς

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ

(ΑΘΗΝΩΝ)

ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἄρχεται λίαν
προσεχῶς ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ κ. Ἄλεξ.
Καραμανλάκη Ἐπιθεώρησις πολιτικῆ, κοι-
νωσιολογικῆ καὶ φιλολογικῆ μὲ ἀρχὰς καὶ
σύστημα ἐντελῶς ἀνεξάρτητον, συνωδὰ τῇ
προόδῳ καὶ ἀνορθώσει τοῦ τόπου. Ὁ συμ-
παθὴς συνάδελφος κάλλιστα κατιδὼν τὴν
ἀνάγκην κυκλοφορίας καὶ μεταδόσεως
νέων καὶ ὑγιειῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν ἐν
ἅπαντι τῷ ἔσω καὶ ἔξω Ἑλληνισμῷ καὶ
οὐδενὸς κόπου καὶ θυσίας φειδόμενος, ἀνέ-
λαβε τὴν ἴδρυσιν καὶ ἐκδοσιν κοινωφελούς
καὶ ἐθνοσωτηρίου σοβαροῦ δημοσιεύματος,
τῇ συνεργασίᾳ τῶν δοκιμωτέρων καὶ σπου-
δαιοτέρων καλῶν τῶν Ἀθηνῶν, τῆς
Κων)πόλεως καὶ τῶν κυριωτέρων εὐρωπαϊ-
κῶν κέντρων, ἐξασφαλίσας οὕτω ἐκ τῶν
προτέρων τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνεξαρ-
τησίαν τῆς ἐθνωφελούς ταύτης πολιτικῆς
καὶ κοινωνιολογικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

Συνεπῶς ὁ μέλλων προσεχῶς νὰ ἐκδοθῇ
«Ἀνεξάρτητος» τῶν Ἀθηνῶν ἔσεται τὸ
μοναδικὸν φύλλον τῆς ἐποχῆς καὶ ὁ ἀνα-
μενόμενος πρὸ πολλῶν ἀμαρτωλῶν χρόνων
δημοσιογραφικὸς Μεσσίας.

Ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῆς θὰ διέλθωσιν

οἱ εἰδικώτεροι περὶ τὴν πολιτικὴν, φιλολο-
γίαν καὶ καλλιτεχνίαν κάλαμοι ἐν τῷ
ἀγῶνι αὐτοῦ θὰ συμμεθέξωσιν οἱ γνωστό-
τεροι καὶ διαπρεπέστεροι καθηγηταὶ τοῦ
Ἑθν. Πανεπιστημίου, ἀπὸ τῶν ὀνομαστο-
τέρων κέντρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ οἱ μάλ-
λον ἀνεγνωρισμένοι λόγιοι θὰ στέλλωσι
τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀπορροίας, εἰδικοί
δὲ ἐκάστοτε πολιτικολόγοι τῶν κυριωτέρων
πρωτενοουσῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν θὰ
διαβιβάζωσι τηλεγραφικῶς τὰ κυριώτερα
καὶ σπουδαιότερα πολιτικὰ γεγονότα τῆς
ἡμέρας.

Τοιοῦτος ἔσεται ὁ νέος «Ἀνεξάρτητος»
(Ἀθηνῶν), ὅστις δὲν ἀμφιδάλλομεν, θὰ
καταστῇ σπουδαῖον καὶ ἀπαραίτητον δη-
μοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ τόπου μας.
Συγχαίροντες λοιπὸν ἀπὸ καρδίας τὸν νέον
συνάδελφον, οὕτινος ἀνωθι παραθέτομεν
τὴν εἰκόνα, διὰ τὰ ἐντελῶς ἀγνὰ πατριω-
τικὰ καὶ εὐγενῆ αὐτοῦ αἰσθήματα, εὐχό-
μεθα ὅπως τὸ ἔργον αὐτοῦ εὐδοκιμήσῃ τε-
λείως διὰ τὸ γενικὸν καλὸν καὶ τὴν πρό-
δον τῆς ἡμετέρας πατρίδος.

Η ΦΛΟΓΑ ΜΟΥ

Ἀνάθεμάτη τῇ στιγμή!
ποῦ φάνηκες μπροστά μου
καὶ μ' ἔνα μόνο βλέμμα σου
σ' ἔβαλα στὴν καρδιά μου
γιατὶ ἀπὸ τότε μ' ἄναψες
φλόγες ποῦ νὰ σβυθοῦνε
ὄλου τοῦ κόσμου τὰ νερά
θεά μου δὲν ἀρκοῦνε....
Κι' ὅμως τὴ τόση φλόγα μεν
μπορεῖ νὰ τήνε σβύσει
Ἄν εἰς τὸ χεῖλι μου φιλή
τὸ χεῖλι σου μ' ἀφήση.

Ζάκυνθος

Ἄγγελος Σαλούτσης

Ἴνα κρίνῃ τις ἄλλον, ἂν εἶναι σοφός, δέον
αὐτὸς νὰ εἶναι σοφώτερος.

Ρωμαῖος τις

Ἡ ἐλευθερία εἶναι ἄρτος, ὃν οἱ λαοὶ ὀφεί-
λουν νὰ κερδίσουν ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των.

Λαμενναί

Τίποτε δὲν δροσίζει τόσον τὴν ψυχὴν, ὅσον
καλὴ τις πρᾶξις.

ΟΔΟΝΤΑ ΑΝΤΙ ΟΔΟΝΤΟΣ

Η ΜΕΤΑΝΟΟΥΣΑ

*Ω! πικραμένη που παρακαλείς
το Χριστό ποιός ξέρει για ποιά χάρη
για πές μου τη καρδιά σου τί καϊμός
σουχει πληγώσει το δοξάρι...
Του χάρου το δρεπάνι το σκληρό
μήπως σιό μνήμα σου πήγε τη μητέρα
κ' είσαι στο κόσμο ερημη και ορφανή
χωρίς αδελφί και πατέρα;
Στης νεότης σου τα χρόνια τα γλυκά,
μήπως ή πείνα σ' άσπρισε το χεϊλο
και μες του κόσμου την άσπλαγχη άποια
εγνώρισεσ εχθρό και όχι φίλο;
Μήπως τη κοκκινάδα σου κλεψε κανείς
και πέταξεσ στη λάσπη τη τιμή σου
και τώρα το Χριστό παρακαλείς
για να σου σώση τη ψυχή σου;*

Ζάκυνθος

"Αγγελος Σαλούτσος

Ο ΠΟΝΟΣ ΜΟΥ

*Γιατί να κλαίν τα μάτια μου!
για σένα δη μέρα
γιατί ή ψυχή μου να πονή
γιατί να φρικιά
γιατί πειά δέν αισθάνομαι
του έρωτος άγέρα!
να λούη με το χόδι του
τη δόλια μου καρδιά.*

*Γιατί έλπίς μου σ' γλυκειά
ερημη να μ' αφήσης
γιατί σέ με δέν έμεινε, χαρά και μιά πειά
όλα με μιάς έχάθησαν;
Τίποτε δέν άπέμεινε, είμι ως μόνον ύστατον
του πόνου ή σκιά*

Σ. Οικονομίδου

Ο πλούσιος υποδηματοποιός Σακόςων, προμηθευτής του αυτοκράτορος Νικολέοντος του Ι' άκούσας κάποτε διάσημον τότε κλειδοκμβκλιστην Σναϊτσαίφερ, ένεθουσιάσθη και τον προσεκάλεσεν εις γεύμα.

Ο μουσικός έδέχθη και το γεύμα ύπήρξε πλουσιώτατον, οτε μετά το πέρας αυτού ο Σακόςων εξέπρασε την επιθυμίαν προς τον φιλοξενούμενον του να άκούση παιζοντα κχτι εις το κλειδοκμβκλόν του, πράγμα εις το όποιον ύπήκουσεν άνευ αντίρρήτως ο Σναϊτσαίφερ, άν και ένομιζετο ως λίαν ιδιοτρόπου χαρακτηρης.

Μετ' ολίγας ήμέρας αντιφιλοτιμούμενος ο μουσικός, προσεκάλεσε και αυτός τον υποδηματοποιόν εις γεύμα. Αφού δέ έσηκώθησαν από την τράπεζαν, έφερενό φιλοξενών από του παρκειμένου δωματίου έν ζευγος παλαιών έσχισμένων υποδημάτων και έθεσεν αυτά εμπροσθεν του υποδηματοποιού.

— Τί είναι αυτά; ήρώτησεν ο υποδηματοποιός.

— Υποδήματα. Πρό ολίγων ήμερών εις το γεύμα όπου με είχατε προσκαλέσει με παρεκλέσατε να σας πικίω ένα τεμάχιον.

Τώρα λοιπόν, όπου σας έχω προσκαλέσει εγώ, σας παρκακλώ να μου διορθώσετε αυτά τα υποδήματα, διά να μου δείξετε και σεις την τέχνην σας.

ΓΝΩΜΑΙ

Όπως τα σύννεφα έμποδίζουν τας άκτίνες του ήλιου να λάμπουν, ούτω και ή εϊησις την ώριμότητα να φθίνειται.

Ένιστε τα έλαττώματα είναι τα μεγαλύτερα προτερήματα.

Ίνα μή άγνοης το μέλλον, καλλιέργει το παρόν.

Έλπιζε πάντοτε, πλην ούδέποτε άπελπίζου.

Θέλεις να κυριαρχήσης των έχθρων σου, προσποιού, ότι τους άγνοεις.

Οι έχθροι άφυπνίζουν και άναγκάζουν τον άνθρωπον να έγρηγορή.

Η όμιλία κατακτά, πλην ή σιωπή δεσμεύει.

Όμιλεις παρρησιάζ, ίνα μή ποτε παρεξηγηθής

Η άνάγκη δέον να μή μες γίνεται νόμος, άλλ' ο νόμος άνάγκη.

Σ. Κ. Ο.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Μεταξύ Έλληνας και ξένου:

—Μιλόρδε, πώς σας φαίνονται οι Άθηναίοι;

—Ω, γιές...

—Δηλαδή πώς;

—Godem! ως κάτοικοι των Άθηνών.

Και ο περιεργος Άθηναίος μη καταρθώσας να άποσπίση την ιδέαν του Άγγλου, προσέθηκεν επί τούτοις:

—Είμπορείτε να μου είπητε, πώς ζουν οι Άγγλοι εις το Λονδίνον;

—Ω γιές, τώ άπαντ' άπαρραλλάκτως ως Άγγλοι.

Και ο Έλλην άηληπισμένος στραφείς προς τινα συμπολίτην του:

—Τω κάκου, μή περιμένομεν ποτέ τίποτε από τους Άγγλους, ούδεμίαν ποτέ ιδέαν έχουν.

Οι Γάλλοι και οι Άγγλοι.

Ός γνωστόν, πολλοί Άγγλοι μεταβαίνουν καθ' έκαστην εις Παρισίους να διασκεδάσουν, οι δέ Γάλλοι τους εκμεταλλεύονται όσον ήν αυτοίς δυνατόν περισσώτερον, ίνα πλείοτερα παρ' αυτών άπολαύσωσι. Γάλλος δέ τις άρου έλαθεν οσα ήδονήθη ώριλήματα παρ' τινος πλουσίου Άγγλου, τώ λέγει:

—Μου δανείζετε το όπλον σας, να υπάγω αύριον, κυνήγιον;

—Όχι, τώ άπαντ' έηρώς ο Άγγλος.

Μετ' ολίγον δέ τον έρωτ'.

—Μου δανείζετε το αυτοκίνητόν σας, να υπάγω ολίγον περίπανον με την σύζυγόν μου;

—Όχι, τώ άπαντ' πάλιν έηρώς ο Άγγλος.

Περίεργον, έσκέφθη ο Γάλλος, τον περιποιούμαι τόσον καιρόν και δέν μου κάμνει καμμίαν εύκολίαν; Άς δοκιμάσω πάλιν.

—Μου δανείζετε, τον έρωτ' εκ τρίτου, 500 φρ. Είμαι στενοχωρημένος και μου έρχεται να σκοτωθώ.

—Όχι, τώ άπαντ' και εκ τρίτου έηρώς ο Άγγλος.

—Μά, δικτί τέλος πάντων μου άρνεϊσ' πάντοτε; έρωτ' εκπληκτος ο Γάλλος.

—Διότι δέν θέλω να διασκεδάσετε με τα ιδικά μου μέσα, τώ άπαντ' έηρώς ο Άγγλος.

Νέος τις μη τολμών να εκφράση το αισθημά τ' ο άπ' εϋθείας προς κέρην τινά, τ' η λέγει τέλος, οτε αύτη προς στιγμήν παρετήρει εις τον καθρέπτην:

—Σας αγαπ'ε, δεσποινίς, σας αγαπ'ε.

—Άλήθεια; τίς, πώς, ποίος, τώ άπαντ' ούτη εκπληκτος.

—Νά, αυτός, ιδέτε, εκεί.

Κ' εκείνη τότε μετά λύπης:

—Α, αυτός; το ζεύρω, τώ λέγει, είναι ψυχρης και άνάτατος.

Μεταξύ δύο νεοτήτων:

Έκείνος. Δεσποινίς, μία λέξις σας δύναται να με κάμη εύτυχ' Διατάξατε και θα ήμαι πειθήνιον όργανόν σας.

Έκείνη. Καλώς Νά ήσαι πρόνιμος, να μή λέγης άνοησίας και να μή με βλέπησ όταν δέν σου άρσω.

Έν τινι γεύματι οικογενειακ' προσκαλείται και τις ιερεύς, οτε άίφνης παρουσιάζονται οι θυγατέρες του οί-

κοδεσπότου με πολυτελή άμφίσειν και νεκολέ. Η δέ οικοδεσποίνα θέλουσα να δικαιολογήση την περίστασιν, λέγει άμέσως τώ ιερωμένω, οστις δυσαρρεσκείας ένεκα είχε ταπεινώση τα βλέμματα:

—Νά μες συγγωρήτε, πάτερ, διά το άτοπον, άλλ' επειδή έχομεν και κοσμικούς κεκλημένους:

—Ένωώ, έννοώ, άπαντ' ούτος σοβερως, έχετε καθήκον να σερβίρετε όλους, άλλ'...

—Προέβλεψα, προέβλεψα, επιλέγει ή οικοδεσποίνα, διακόπτουσα, σας έχω χαδιάρι, μείνατε ήσυχοι.

Είς εξιστάμενος επί τη συναντήσει παλαιοϋ φίλου του.

—Πώς, αγαπητέ, σ' είσαι, τώ λέγει, μά δέν απέθανες; την τελευταίαν φοράν, όπου είδα τον ιατρόν σου, μου έλεγεν, ότι δέν έχει ελπίδας να ζήσης.

—Μπα, τον άθλιον! ακριβώς τότε τον άφησα και άν δέν εκάλουν άλλον ιατρόν, θα με έτελεσιν.

Έν τινι φρενοκομείω εις φρενοβλαβής πλησιάζων έπισκέπτην και δεικνύων αυτ' τον διευθυντήν, τώ λέγει:

—Πρακτρηίτε αυτόν, Κύριε, είναι φρενοβλαβής νομίζων ύμεις όλους τρελλούς, τον εκυτον του δε σώφρονα. Μά δέν είναι λοιπόν θεότρελλος;

Ο δέ ξένος άπορών:

—Βεβχίως, τώ άπαντ', άλλ' ού τί είσαι;

—Εγώ; ά, εγώ, είμαι εις πρόνιμος και ήσυχος άνθρωπος, οστις τρώγω και πίνω πολυ καλά, αναγινώσκω και κοιμούμαι ήσυχα και με ύπηρετούσιν όλοι αυτοί όπου κάμνουν τους Κυρίους εδώ μέσα.

Ο ξένος εύρεν όλα ταύτα σωστά.

Έν τινι συναναστροφ' εις κύριος άποτεινόμενος προς την παρακαθημένην του, τ' η λέγει:

—Εγώ δέν αγαπ'ω διόλου, Κυρία, τους φλυάρους, προπαίτας και άνοήτους, οτινες ζαλίζουν τους μεθ' ών όμιλοϋσιν και κατακρίνουν όλους τους άλλους, άποστρέφομαι τους κόλακας και φαύλους, οτινες ούποτε λέγουσι την άλήθειαν, επαινοϋντες εκυτούς...

Η δέ πολύπειρος Κυρία έννοήσασα και διακόπτουσα αυτόν πριν ή προχωρήση εις τας παγίδας του:

—Άρκει, πάσατε, Κυρία, σας παρακαλώ, τώ λέγει, ζαλίζομαι και θα με κάμετε να λιποθυμήσω.

Είς το τηλεφώνον.

—Άλλό;—Πώς είναι εκεί;—Η Έλπίς.—Και τί θέλετε.—Νά μή έλθετε, διότι θα εξέλθω.—Δέν εξήγησα να έλθω.—Το ύιον κάμνει.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

13—14ου τεύχους.

38. Βάκχος Διόνυσος. 39. Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας.
40. Ὁ ἐπίσκοπος νά φυλακισθῆ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

41. Αἰνίγμα.

Εἶμαι πτηνὸν ἐν με διχοτομήσει, τὸ πρῶτόν μου ἤμισυ σημαίνει πόλιν τινα, ἣτις πάλαι ποτέ ὑπῆρξε πρωτεύουσα ἐνὸς ἰσχυροῦ ἡγεμόνος· τὸ δ' ἄλλο ἤμισυ, ἂν ληθῆς τὸ τελευταῖον ψηφίον τοῦ πρώτου καὶ τὸ θέσης ὡς κεφαλὴν εἰς τὸ ἄλλο ἤμισυ τοῦ δευτέρου, πάλιν γίνονται πτηνόν, ἀλλὰ προϊστορικόν, συνάμα δὲ εἶμαι πόλις τῆς Ἑλλάδος, ἣτις τὸ πάλαι ἦτο καὶ πρωτεύουσα μεγάλου καὶ λαμπροῦ βασιλείως.

42. Γοῖφος.

MI Ω Paul ἦτο ψευδής.

43. Γοῖφος.

S Ω S τὴν 1/4 : N.

Ἄντ. Πρίν-

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

Χ. Κ. Γ α λ α τ ῆ Ὑῖος δὲν ἐράνη εἰσέτι. Σᾶς ἐγράψαμιν ἐκ νέου.—Κ. Α. Β ἄ ρ ν α ν. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἐχει καλῶς. Ἀναμένομεν.—Ν. Δ. Ὑ ἄ λ τ α ν. Ἐπιστολὴ καὶ χρηματὰ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Γ. Ν. Ἀ ρ γ ο σ τ ὅ λ ι ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν πολὺ.—Ρ. Π Κ α ρ τ ο ὄ μ. Ἀναμένομεν ἀπάντησιν με ἐμβασμά σας.—Α. Α. Σ ι κ ἄ γ ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ ἐπέμπε ἐλήφθησαν. Γράφομεν.—Σ. Η. Κ ε ρ τ ο. Ἐπιστολὴ με περιεχόμενα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.—Ν. Π Μ ε σ σ ὅ γ γ ι ο ν. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Κ. Κ. Λ ἄ ρ ι σ σ α ν. Δύο τόμοι προελθόντων ἐτῶν σᾶς ἐστάλησαν, ὡς καὶ Πανόραμα. Χρηματὰ ἐλήφθησαν.—Μ. Α. Β ω λ ο ν. Παραγγελία σας ἐκτελεσθήσεται συντόμως καὶ ἀποσταλήσεται.—Π. Ν. Σ ὄ ρ ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Σᾶς ἐνεγράψαμεν ἀπὸ 1ης προσεχούσης Ἰανουαρίου.—Γ. Μ. Ἰ ω ἄ ν ν ε σ θ ο ο ρ γ. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ζητούμενα φυλλάδια σᾶς ἐστάλησαν. Γράφομεν.—Π. Μ ὅ σ χ α. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Γράφομεν διότι ἐκῆματε λάθος εἰς ἀποστολὴν χρηματῶν.—Μ. Ν. Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ ε ι α ν. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξις στέλλεται ταχυδρομικῶς.

ΤΟΜΟΙ ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΙ

«ΦΥΣΕΩΣ» ΚΑΙ «ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ»

Χρυσόδετοι τόμοι τῆς «Φύσεως» προηγουμένων ἐτῶν ὡς καὶ τοῦ «Πανοράματος» δεδεμένοι μετὰ 280 εἰκόνων, ὑπάρχουν ἐν τοῖς Γραφεῖσις ἡμῶν καὶ ἀποστέλλονται ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν παντὶ προαποστέλλοντι τὸ ἀντίτιμον, ἧτοι φρ. 15 δι' ἕκαστον τόμον τῆς «Φύσεως» καὶ φρ. 12 διὰ τὸ «Πανόραμα».

Ἡ Διεύθυνσις

Κύριον Φ. Πρίντεξην

Διευθυντὴν τῆς «Φύσεως»

Εἰς Ἀθήνας

ΦΩΤΟΖΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ «ΦΥΣΕΩΣ»,

Ἐγγράφονται ἐν αὐτῷ συνδρομηταὶ εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Ὡσαύτως
Εἰσπράττονται ἀποδείξεις καὶ λογαριασμοί.
Ἀποστέλλονται ταχ. δέματα εἰς Αἴγυπτον.
Πωλοῦνται διάφορα περιοδικὰ, τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

Φωτογράφεισι οἰουδήποτε ἀντικειμένου.

Ἐμφανίσεις καὶ ἐκτυπώσεις φωτογραφικῶν ἐρασιτεχνῶν (amateurs).

Προμηθεύονται διάφορα βιβλία, συγγραμματα καὶ ἀντικείμενα.

Κατασκευάζονται ζιγγογραφίαι (clichés) καὶ προβολεῖς κῆθημεράν.

Γίνονται δεκταὶ καὶ ἀντιπροσωπεῖται.

Γραφεῖα : Ἀδελφοὶ Πρίντεξιν

(Ὅδος Κοραῆ ἀριθ. 5.)

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΟΥ 1910

Ἐξεδόθη καλλιτεχνικώτατον μετὰ 280 εἰκόνας ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου ὑπὸ τῆς Ἡμετέρας Διευθύνσεως τὸ Πανόραμα τῶν Ἀθηνῶν, περιέχον ὅλας τὰς τελευταίας εἰκόνας τῶν Βασιλέων καὶ Πριγκίπων τῆς Ἑλλάδος, Ὑπουργῶν καὶ ἐπισήμων προσώπων, τῶν κυριωτέρων πόλεων καὶ τοπειῶν μας, τῶν γνωστοτέρων ὁμογενῶν μας καὶ τῶν κυριωτέρων προσφάτων γεγονότων κτλ.

Τὸ Πανόραμα τοῦτο εἰς χρυσόδετον καλλιτεχνικόν τεύχος εἶναι κατάλληλον δι' αἰθούσας, βιβλιοθήκας, συλλόγους, ἀναγνωστήρια καὶ κέντρα. Πωλεῖται δὲ ἀντὶ 12 φρ. ἐλεύθερον ταχ. τελῶν ἐν τοῖς Ἡμετέροις Γραφεῖσις.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ

Μεγάλην ἐκδούλευσιν θέλομεν παρέχει ἐφεξῆς τοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς διὰ τῆς ἀποκαλύψεως παντὶ βουλομένῳ τῆς προσωπικῆς ιδιότητος του, ἥτοι τοῦ χαρακτῆρος του, προσόντων καὶ ἐλαττωμάτων του, πρὸς μελέτην καὶ ὁδηγίαν τῶν πράξεων του ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ τῇ βᾶσει προσφάτου, εἰ δυνατόν, φωτογραφίας, ἀποστελλομένης ἡμῖν μετὰ σημειώσεως ἀκριβοῦς ὀπίσθεν αὐτῆς τοῦ ὀνόματος, ἐπαγγέλματος, ἡλικίας, γάμου καὶ τόπου διαμονῆς.

Πᾶσα ἀποστολὴ φωτογραφίας θέλει συνοδύεσθαι καὶ ὑπὸ 5 δραχμῶν, δι' ἐξοδα τῆς σχετικῆς ὑπαρξείας. Ἡ Διεύθυνσις

ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Εὐρίσκεται τοῦτο εἰς τὰ ἡμέτερα γραφεῖα χρυσόδετον, ἀντὶ φρ. 12, ἐλεύθερον ταχυδ. τελῶν. Περιέχει δὲ τὰ σπουδαιότερα ἐλληνικὰ μέρει, τοπεῖα, πρόσωπα, πόλεις, ἐξοχὰς κτλ.

Διεύθυνσις :

Φ. Πρίντεξην, Διευθυντὴν τῆς «Φύσεως»

Ἀθήνας